

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

28 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Karol Weitz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Grzegorz Misiurek

SSN Marta Romańska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 28 lutego 2025 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej S. G.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 23 lipca 2020 r. VII AGa 2278/18,

w sprawie z powództwa D. W. i K. W.

przeciwko S. G.

o zapłatę

i z powództwa wzajemnego S. G.

przeciwko D. W. i K. W.

o zapłatę

uchyla zaskarżony wyrok w części oddalającej apelację (punkt II) z wyłączeniem niezaskarżonego rozstrzygnięcia co do kwoty 49 691,51 zł (czterdzieści dziewięć tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt jeden złotych i pięćdziesiąt jeden groszy) i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Grzegorz Misiurek

Karol Weitz

Marta Romańska

UZASADNIENIE

Pozwem z 2 grudnia 2015 r. powodowie D. W. i K. W. wspólnicy spółki cywilnej D. z siedzibą w K., nieśli o zasądzenie od pozwanego S. G. kwoty 95 613,80 zł. z odsetkami od 30 października 2015 r. tytułem zapłaty za wykonane w terminie i odebrane prace rusztowaniowe przy realizacji inwestycji polegającej na rewitalizacji budynku Dworca w B. Pismem z 17 lutego 2016 r. powodowie wskazali, że wnoszą o zasądzenie dochodzonej kwoty z odsetkami ustawowymi w wysokości 8%. 3 marca 2016 r. został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględniający powództwo. W sprzeciwie od niego pozwany złożył powództwo wzajemne o zasądzenie na swoją rzecz solidarnie od powodów kwoty 47 274,8 zł. z odsetkami ustawowymi od 24 grudnia 2015 r. Podniósł również ze powodowie zawyżali wynagrodzenie ujęte w fakturach wystawianych za budowy w B. i T., tj. obliczali je sprzecznie z łączącą strony umową, w efekcie czego dochodzona pozwem kwota powinna być skorygowana do wysokości 40 399,50 zł netto (49 691,52 zł brutto i wskazał, że wierzytelność powodów w tym zakresie wygasła wskutek potrącenia, którego dokonał 30 grudnia 2015 r. Pozwem wzajemnym pozwany dochodził od powodów kwoty, która miał mu przysługiwać od nich tytułem naprawienia szkody wyrządzonej mu wskutek nienależytego wykonania umowy przez powodów.

Drugim pozwem z 22 lutego 2016 r. powodowie domagali się zasądzenia od pozwanego kwoty 425 949,10 zł tytułem zapłaty za wykonani w terminie i odebrane prace rusztowaniowe przy realizacji inwestycji polegającej na rewitalizacji budynku dworca „B. G.”, wynikające z faktury VAT nr [...] z 20 sierpnia 2015 r. na kwotę 290 871,46 zł z ustawowymi odsetkami w wysokości 8% od 21 września 2015 r. i z faktury VAT nr [...]1 z 31 sierpnia 2015 r. na kwotę 135077,64 zł z ustawowymi odsetkami od 1 października 2015 r. 10 marca 2016 r. wydany został nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględniający powództwo W sprzeciwie od tego nakazu pozwany podważał skuteczność łączącej strony umowy i twierdził „że powodowie znów zawyżyli wynagrodzenie za lipiec i sierpień 2015 r. Pozwany

twierdził ponadto, że powodów wierzytelność w zakresie kwoty 231 551,87 zł wygasła na skutek zaliczenia na jej poczet nadpłat za wcześniej wystawione faktury za okres od marca do czerwca 2015 r. i na skutek potrącenia dokonanego przez pozwanego 30 grudnia 2015 r. z jego wierzytelności wobec powodów z tytułu szkody, którą miał ponieść w następstwie nienależytego wykonania przez nich umowy.

Postanowieniem z 23 lutego 2017 r. Sąd Okręgowy w Warszawie połączył sprawy z obu powództw do wspólnego rozpoznania.

Wyrokiem z 19 czerwca 2018 r. Sąd ten w zakresie powództwa o zapłatę 95613,80 zł zasądził od pozwanego solidarnie na rzecz powodów 49 691,51 zł z odsetkami ustawowymi od 31 października 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 1 października 2016 r. do dnia zapłaty, oddalając w pozostałym zakresie powództwo, a w zakresie powództwa o zapłatę 425551,87 zł. zasądził od pozwanego solidarnie na rzecz powodów kwotę 131551,87 zł. z odsetkami ustawowymi od kwoty 159597,22 zł od 21 września 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz odsetkami ustawowymi od kwoty 71 954,65 zł. od 1 października 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty i oddalił w pozostałym zakresie powództwo. Są zarazem oddalił powództwo wzajemne pozwanego.

Sąd Okręgowy ustalił, że 27 lutego 2015 pozwany prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą S. P.P.H.U. „A.” jako zleceniodawca zawarł z powodami jako zleceniobiorcą umowę nr [...], której przedmiotem był odpłatny montaż demontaż i wynajem (formalnie w umowie określony jako dzierżawa, ale jej warunki wskazywały na to, że był to najem), lub sprzedaż rusztowań, siatek ochronnych, plandek, zadaszeń tymczasowych, kładek tymczasowych, platform roboczych i innych przedmiotów usługi zgodnie z każdorazowo załączonym zleceniem, a miejscem realizacji był Dworzec Kolejowy. Umowa została zawarta na okres od 27 lutego 2015 r. do 31 grudnia 2015 r.

Pozwany zapłacił powodom z tytułu wykonania umowy łącznie kwotę 485017,17 zł.

Strony łączyły również inne umowy dotyczące montażu demontażu i wynajmu rusztowań w związku z rozbudową terminala Portu [...] w G. oraz budową centrum konferencyjnego „J.” w T.

W dniach 20 i 31 sierpnia 2015 r. powodowie wystawili faktury VAT nr [...] i nr [...]1, odpowiednio na kwoty 236480,86 zł netto (290871,46 zł brutto) w odniesieniu do prac na Dworcu w B. i 109819,22 zł netto (135077,64 zł brutto) w odniesieniu do kolejnych prac w tym miejscu. Kolejną fakturę VAT nr [...] na kwotę 77734,80 zł netto (95613,80 zł brutto) powodowie wystawili 30 września 2015 r. Odnosiła się także do prac na Dworcu w B. Ze względu na brak zapłaty całości wynagrodzenia przez pozwanego powodowie 8 października 2015 r. zablokowali rusztowania na placach robót w T. i B., uniemożliwiając mu korzystanie z nich, a następnie usunęli je z placu budowy. 14 października 2015 r. powodowie wezwali pozwanego do zapłaty zaległych należności w łącznej wysokości 603509,92 zł za faktury wystawione od 5 stycznia 2015 r. do 9 października 2015 r.

30 grudnia 2015 r. pozwany oświadczył powodom, że pismem z 14 października 2015 r. odstąpił od umowy [...] i związku z tym przysługuje mu wobec nich wierzytelność w kwocie 188414,13 zł. brutto z tytułu odszkodowania za jej nienależyte wykonanie polegające na zablokowaniu rusztowań i opuszczeniu placu budowy i z tytułu poniesionych kosztów z tego wynikłych. Pozwany przyznał wtedy, że winien jest powodom 141139,25 zł i jednocześnie złożył oświadczenie o potrąceniu, wobec czego do zapłaty na jego rzecz pozostaje kwota 47274,88 zł brutto.

Sąd Okręgowy na podstawie art. 229 i 230 k.p.c. uznał za bezsporne dokonanie przez pozwanego zapłaty na rzecz powodów kwoty 485017,17 zł. z tytułu wykonania umowy za okres nieobjęty żądaniem pozwów. Oceniał ponadto, że pozwany przyznał, że powodom należy się wynagrodzenie za lipiec 2015 r. w kwocie 159597,22 zł. brutto, za sierpień 2015 r. w kwocie 71954,65 zł brutto a za wrzesień 2015 r. w kwocie 49691,51 zł. brutto. Sąd uznał, że skoro pozwany nie wykazał, aby powodowie nienależycie wykonali przedmiot umowy i aby z tego tytułu przysługiwało mu odszkodowanie od nich z tytułu nienależytego wykonania umowy. Na podstawie takich ustaleń Sąd Okręgowy uwzględnił powództwo główne powodów o zapłatę

95613,80 zł co do kwoty 49691,51 zł. a powództwo wzajemne pozwanego o zapłatę oddił. Wreszcie powództwo o zapłatę 425949,10 zł Sąd uwzględnił w zakresie kwoty 231551,87 zł. Sąd odrzucił zarzut pozwanego, że umowa z 27 lutego 2015 r. była nieskuteczna, gdyż ocenił, że zawierający ją w jego imieniu W. P. był umocowany do jej zawarcia. Zarazem Sąd uznał, że chociaż strony posługiwały się w umowie pojęciem dzierżawy, to w rzeczywistości zawarły umowę najmu. Według Sądu powodom co do zasady należało się wynagrodzenie za wykonanie umowy, przyjmując, że jego wysokość wynika z przyznania i uznania jej przez pozwanego w kwocie 231 551,87 zł Według Sądu pozwany nie wykazał, aby przysługiwała mu wobec powodów wierzytelność w kwocie 188414.13 zł. którą przedstawił do potrącenia, gdyż nie wykazał, aby powodowie nienależycie wykonali umowę, jak również nie wykazał aby był uprawniony do żądania od powodów zwrotu nadpłat za wcześniej wystawione faktury za okres od marca do czerwca 2015 r. i zaliczenia ich na poczet części wierzytelności powodów. Apelację od wyroku z 19 czerwca 2018 złożył pozwany. Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z 23 lipca 2020 r. uchylił zaskarżony wyrok w zakresie kwoty 141139,25 zł i odsetek ustawowych od tej kwoty oraz w zakresie oddalenia powództwa wzajemnego i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie do ponownego rozpoznania (pkt I), oddalając apelację pozwanego w pozostałym zakresie (pkt II). Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji i przyjął je za swoje. Podzielił również przyjęte przez ten sąd oceny prawne, uznając zarazem, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy i uzasadniając tym częściowe uchylenie zaskarżonego wyroku. Sąd Apelacyjny wskazał przy tym, że pozwany nie wystąpił w procesie o zwrot nadpłaconej – w jego ocenie - części wynagrodzenia należnego powodom, jak również nie podniósł co do niej zarzutu potrącenia, ani nie wezwał ich do jej zwrotu tytułem bezpodstawnego wzbogacenia.

Skargę kasacyjną od wyroku z 23 lipca 2020 r. złożył pozwany, zaskarżając go w części oddalającej apelację i zarzucając naruszenie 451 § 3, art. 405 i art. 498 § 1 k.c. oraz wnosząc o uchylenie wyroku w zaskarżonej części.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Prawomocnym postanowieniem z 6 października 2021 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie odrzucił skargę kasacyjną pozwanego w zakresie obejmującym rozstrzygnięcie zawarte w części oddalającej apelację zaskarżonym wyrokiem co do kwoty 49 691,51 zł.

Zarzuty skarżącego zmierzały do wykazania, że oddalenie apelacji było niezasadne, gdyż Sąd drugiej instancji błędnie rozpatrywał dokonane przez pozwanego nadpłaty ponad należne wynagrodzenie jako wierzytelność pozwanego wobec powodów, którą mógł on przedstawić do potrącenia, podczas gdy nie wezwał on ich do ich zwrotu jako bezpodstawnego wzbogacenia. Skarżący podniósł, że przedmiotowe nadpłaty należało zaliczyć na poczet innej części wierzytelności powodów. Sąd Apelacyjny w istocie w tym zakresie sprawy w ogóle nie rozważył, nie odniósł się należycie do stanowiska pozwanego i nie dokonał w tej materii koniecznych ustaleń faktycznych i a także nie przedstawił oceny prawnej, co sprawia, że przywołanych zarzutów nie można odeprzeć. Przesądzało to o zasadności skargi kasacyjnej i uzasadniało uchylenie zaskarżonego wyroku w części oddalającej apelację pozwanego od wyroku z 19 czerwca 2020 r., przy czym, wobec wcześniejszego prawomocnego częściowego odrzucenia skargi kasacyjnej pozwanego w zakresie rozstrzygnięcia co do kwoty 49691,51 zł Sąd Najwyższy uwzględniając skargę kasacyjną od wyroku z 23 lipca 2020 r. władny był uchylić i uchylił ten wyrok jedynie w części oddalającej apelację pozwanego z wyłączeniem jednak kwoty 49691,51 zł i w tych tylko granicach przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 oraz art. 108 § 2 w związku z art. 301 § 1 i z art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Grzegorz Misiurek

Karol Weitz

Marta Romańska

[r.g.]